Colton Center for Autoimmunity
Tel Aviv University

מרכז רפואי מאיר
מסונף לפקולטה למדעי הרפואה והבריאות ע"ש גרייי
אוניברסיטת תל אביב
מקבוצת כללית
המלווה הרפואי הרשמי של הספורטאים האולימפיים

# שיתוף מטופלים באפיון ופיתוח פתרונות לאתגרים במחלות אוטואימוניות

ד"ר גלי לרמן*, אורי גורן**, פרופ' שי קויתי**, פרופ' אורי נבו*

*מכון קולטון, אונ' תל אביב ** מרכז רפואי מאיר

## רקע ומטרות

מרכז קולטון לחקר מחלות אוטואימוניות באוניברסיטת ת"א פועל לקידום המחקר, האבחון והטיפול בתחום. לרוב, קיים פער בין הבעיות היומיומיות הבוערות של המטופלים לבין האתגרים המזוהים על ידי הצוותים הרפואיים והחוקרים. כדי לגשר על פער זה ולתת מענה מדויק לצרכים מהשטח, יזם המרכז, בשיתוף המרכז הרפואי "מאיר", את פרויקט " Patients Solution Mixer" מיזם חדשני לשיתוף מטופלים כשותפים פעילים באפיון אתגרים ופיתוח פתרונות יישומיים. בסיום התהליך, הוזמנו הצוותים המולטי דיסציפלינריים להגיש הצעות למחקר או לפיתוח פתרונות יישומיים, מתוך הזדמנות לזכות במימון להוצאתם אל הפועל.

## שיטות

המיזם החל בפרסום "קול קורא" דיגיטלי ופרונטלי בשיתוף עמותות חולים, שבו הוזמנו מטופלים להציף אתגרי יומיום. מתוך 60 פניות שנאספו, בוצע סינון מובנה לפי קריטריונים של כפילויות וצורך בפיתוח או מחקר חדשני שאינו חלק מהשירות השוטף. בהמשך, נערכו שיחות בירור והתאמה עם המטופלים,

והתקיימה סדנת הכנה רב-מקצועית שבסופה אופיינו ארבעה אתגרים מרכזיים. שיאו של התהליך היה ביום חשיבה מרוכז, שבו הוקמו צוותים מולטי-דיסציפלינריים מותאמים אישית (הכוללים רופאים, מהנדסים, פסיכולוגים, ביולוגים ומומחי AI) במטרה לגבש הצעות מחקר ופתרונות יישומיים, הנושאים פוטנציאל למימון.

## תוצאות

בתום התהליך, כל ארבעת הצוותים הגישו הצעות יישומיות; שני צוותים זכו במימון ומצויים בשלבי יישום (יעילותם תיבחן בעוד כחצי שנה), וצוות שלישי פיתח נייר עמדה לבחינת פתרון מערכתי לחיסכון בעלויות. מעבר לפיתוחים עצמם, שיתוף המטופלים העלה את המודעות של צוותי הטיפול ל"בעיות שקופות" במערכת הבריאות, דבר המקדם שינוי תפיסתי בשטח. כמו כן, נוצרו שיתופי פעולה רב-צוותיים ייחודיים אשר הרחיבו את קהילת המחקר האוטואימוני על ידי משיכת חוקרים ומהנדסים שלא עסקו בתחום זה בעבר.

## מסקנות והמלצות

- שיתוף מטופלים כמומחי תוכן וסוכני שינוי הינו כלי חיוני לקידום טיפול, מניעה ואבחנה טובה יותר, כמו גם שיפור חיי המטופל. השאיפה צריכה להיות שכל מחקר קליני או מחקר העוסק בפתרונות לבעיות מטופלים יכלול מטופלים כגורם מומחה כמשתמש קצה.
- ימים מרוכזים מכווני מחקר סביב בעיה, המתקיימים בסוף תהליך מובנה למציאת פתרונות למטופלים - בכל תחום קליני יכולים להביא לשינוי מהותי בחיי המטופל, קידום המחקר והרפואה .
- בניית ימים מרוכזים המאפשרים לחוקרים ומטפלים מתחומים שונים להיפגש, לדון ולקיים סיעור מוחות סביב בעיות קליניות ומחקרים הינם כלי ראשון במעלה לעורר חשיבה חדשנית, לקידום פתרונות לבעיות מורכבות.